

07 Sürün

2024

TEMMUZ-AĞUSTOS

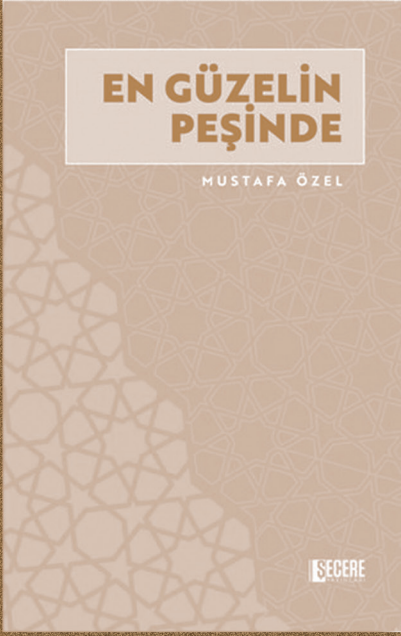

İKİ AYLIK KÜLTÜR & EDEBİYAT DERGİSİ

MEHMET BULAYIR ŞEHNAZ FINDIK ABDÜLMELİK BAYIR AYŞE ŞİMŞEK AYŞE ZÜLAL GÜNAY
BATUHAN AYBERS FEYZA ŞİMŞİR FIRAT SELİM ZİREKOĞLU MUHAMMED SÖNMEZ
MÜMTAZ ÖZLEN BETÜL YAVUZ HATİCE AKKAŞ RABİA EGEMEN REYHAN ÖZSOY SEFA FIRAT
ZEYNEB RABİA AKTÜRE DİLARA BARUT EDANUR KAYA GÖZDE ÇİMEN VİLDAN TEZEL

ŞECERE YAYINDA...

Kitaplara buradan ulaşabilirsiniz

ŞECERE
YAYINLARI

İMTİYAZ SAHİBİ

İnsan ve Medeniyet
Hareketi Adına:
Kemal Özden

GENEL YAYIN YÖNETMENİ

Mehmet Bulayır

YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ

Şehnaz Fındık

EDİTÖR

Betül Yavuz

ALAN EDITÖRLERİ

Musa Yaşaroğlu
Zeyneb Betül Kavak
Ceyhan Balcı

GRAFİK TASARIM

Hanne Nur Özden

ÇİZİMLER

Hanne Nur Özden

ISSN

2980-2512

İki ayda bir yayınlanır.
Yerel Süreli Yayın.
Yazı ve reklamların içerik sorumluluğu sahiplerine aittir.
Kaynak gösterilerek
alıntı yapılabilir.
Dergimize www.surgun.net
adresinden erişebilirsiniz.

Kapıların Ardında Kalmak

İnsanoğlunun yüzüne kapanan ilk kapı, özlemini çektiği, yeryüzünde kurmaya ya da ulaşmaya çalıştığı cennet kapısıdır. Hangi inançtan olursa olsun bütün bir insanlığın dünya sürgünü başladığından bugüne kapı ve temsil ettiği anlam, yüzyıllar boyu her daim hayatın akışında kritik ve önemli bir yer tutmuştur. İnsan tekinin her eyleminin ardında bir cennet arayışı vardır; ya öte dünyaya açılan bir kapıdır bu arayış ya da bu dünyada cenneti kurma arzusudur.

Bazen ilk hikâyede olduğu gibi siz de bir hata yaparsınız ama büyük bir hata, kapı yüzünüze kapatılır, bin pişman dünyayı dolanıp nasibinizde varsa dönersiniz; Yunus gibi eşiğe başınızı koyup içeriye buyur edilmek için beklersiniz. “Bu bizim Yunus mu?” sorusuna muhatap olmak duasıyla...

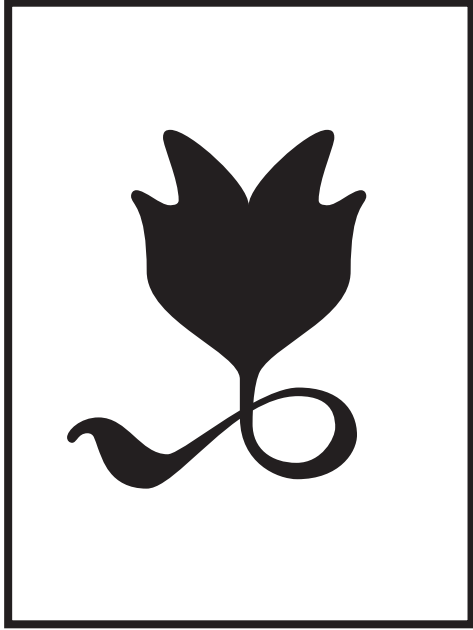
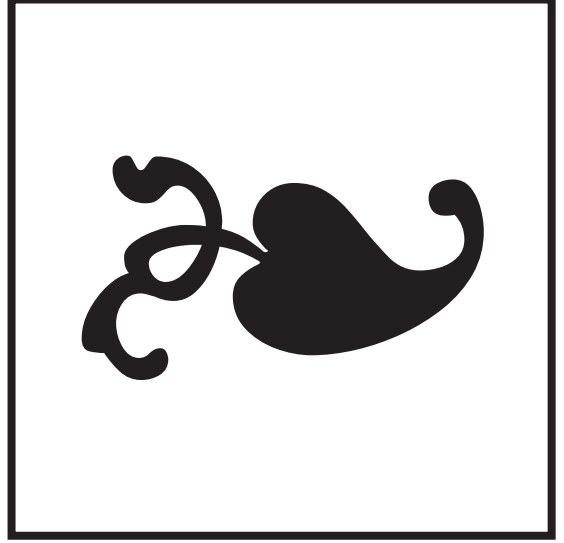
Bazen de siz özgürlük çağrılarına uyarak kapıyı vurup çıkarsınız, sırtınızı dönerek yaşadığınız inanç evrenine... Bu bazen soylu bir isyandır size dayatılan “zulme” karşı, bedelini ödersiniz ve ödülü zaferdir, yenilseniz bile zaferdir. Bazen ise yanlış bir öğretiye aldanıp ışığa isyan ederek karanlığa teslim olmaktır eyleminiz, kapının yanlış tarafında duruşunuzun sonu hüsrarla biter.

Bu büyük kırılmaların yanı sıra hayatta terk ettiğimiz, kolayca kabul edildiğimiz ya da önünde günlerce beklediğimiz onlarca iç kapılar, eşikler olmuştur ya da olacaktır. Önemli olan kapının kendisi değil, çarpıp çıktığımız ya da önünde beklediğimiz kapıların ardında ne olduğudur. Sürgün yazarları ve okuyucuları olarak bize yakışan, doğru kapıları bulmak olsa gerektir. Hem kendimiz için hem de mesajımızın ulaştığı insanlar için bu sorumluluğu taşıyoruz.

Sürgün bu sayıda yeni bir üçlemenin ilk başlığıyla, “kapı” teması ile karşınıza çıkıyor ve ikinci yılına kapı aralıyor. Bizim kapımız her daim hakikate, güzelliklere ve bu sesi yükseltecek genç yazarlara açık olacak. O kapının ardında ise uçurtmalar bekleyen masmavi bir gökyüzü var.

Her daim, yeni *Sürgün*lerde buluşmak üzere, hoşça kalın...

Mehmet Bulayır
GENEL YAYIN YÖNETMENİ

FLEURON yazıcı çiçeği olarak da bilinir, noktalama işareti veya tipografik kompozisyonlar için bir süs olarak kullanılan tipografik bir öge veya gliftir.

ŞEKİL 1 şiir

ŞEKİL 2 öykü

ŞEKİL 3 deneme

MEHMET BULAYIR	06
Yağmur Duası	
ŞEHNAZ FINDIK	09
Kuş Kapısından Bahara Açılan Merdiven	
ABDÜLMELİK BAYIR	10
Vuslat İçin Leyla'ya Doğru Akan Nehir	
AYŞE ŞİMŞEK	12
Alnındaki Kara Yazıyı Tırnaklarıyla Kazımayanlara	
AYŞE ZÜLAL GÜNAY	14
Şam Kapısında Bir Dilenci	
FIRAT SELİM ZİREKOĞLU	15
Bırak Çatlasın Dudakların	
BATUHAN AYBERS	16
Fevkalbeşer	
FEYZA ŞİMŞİR	18
Next Station 'Ayrılık Çeşmesi'	
MÜMTAZ ÖZLEN	21
Pencereden Gidenler	
MUHAMMED SÖNMEZ	22
Bir Sepet Şiiri	
BETÜL YAVUZ	24
Gözün Değdiği	

HATİCE AKKAŞ	27
Bir İki Üç Sekiz	
RABİA EGEMEN	30
Yeşile Boyasak	
REYHAN ÖZSOY	31
Kapı Kolu Görevlisi	
SEFA FIRAT	32
Denizine Varmadan Yorulup Dönen Sular	
ZEYNEB RABİA AKTÜRE	36
Açamayacağın Kapılar Olacak	
DİLARA BARUT	40
Kırkıncı Yokuşun Sonu	
EDANUR KAYA	42
Eşikteki Bekleyiş	
GÖZDE ÇİMEN	44
Baba Haydar Efendi Beni Nereden Tanıyor?	
VİLDAN TEZEL	46
Genişlemek İstiyorum Ruhum	
HANNE NUR ÖZDEN	47
Kuş Günceleri: Kuşlar Kapıdan Buyur Edilmez	

MEHMET BULAYIR

Yağmur Duası

bin yıllık bir yalana inanıp,
yürüdüm, dünyanın binbir rengine.
bir an ayak sürüdüm, eşikte
içimde, dur diye seslenen bir tereddüt,
vah ki duramadım.
ahşap kapının pervazından, bir kıymık
saplandı bileğime,
gömleğimde kan izi, ardımda bir ince sızı,
bir büyülü çağrının, hazzıyla kanatlandım.

ne çok rüzgar biriktirdim, tenimi sağrılayan,
ne arsız rüyalara, teslim oldu gecelerim.
her isyanım, övgüyle alkışlandı,
her gınahtan sonra, omuzlarda taşındım.
Adıma, ödülleri adandı,
başlara tac edildim,
baştan çıkarıldım,
başım döndü,
baş döndüm.

Ne kadar yükselsem de heyhat,
başım göğre ermedi
karanlık denizlere sürdüm yüzümü
yıldırımlar parçaladı,
dedemden miras kalan, bin yıllık ağıtları.
rahmet yüklü bulutlara değdi, nihayet başım
ıslandım, safran rengi sağnaklarda,
şükür ki toprağa karıştı, dökülen isyanlarım.

bir seher vakti, hesapsızca uyandım felaha,
bütün renklerin cem olduğu sabaha.
anladım, siyahmış örten ve gizleyen beyazı
döktüm cebimden, karşılıksız pişmanlıkları
iki parça yaşamaktan bitap yüreğim,
yıllar önce, terk ettiğim yerdeyim.

İşte şu, gömleğimden iz taşıyan kapı,
işte şu, kıymığını taşıdığım pervaz,
kabul edilmiş, bir selama rast gelmiş olmalı ki
şu aciz kulaklarım.
başımı, kaçtığım kapının eşiğe koyup,
beklemek bahşedildi bana.
adımın ne önemi var,
Adem, diye tesmiye edilmiş dedem.
bağışlanma dilerim...

ŞEHNAZ FİNDİK

Kuş Kapısından Bahara Açılan Merdiven

Bir kuş yuva yapar düş kapanında
Kapısından bahara giden merdivenler açılır önüme
Çalıdan mobilyasıyla seslenir
Güneşi devirir gerdaniyla.

Bakışı anahtar, göğsünde taşıdığı evdir
Adımlarımda selam taşıyım hanesine
Ceplerimde kına çiçeği...
Komşu gülleri sorar beni kapıda görünce.

Kuşun şiiirinden açılır yollar sabaha
Sana gelen yolun yarısına kuşça varırım.
Bir kuşun yuvasına bakarım bir kendi yuvama
Dünyadan ürperir, kuş kapısında yaşarım.

ABDÜLMELİK BAYİR

Vuslat İçin Leyla'ya Doğru Akan Nehir

Bir hikâye dökülsün şairin dilinden
Kapıdan, pencereden ve aynadan mekanları
Kahramanları sevda hecelerinden:
Bir aşık ve hazretin gönlü
Bir çift ateş parçası ve yârin nurdan siması

Kapıda sertlik ama güven
Gönülde umut ve gizem
Pencere, şairin gözleri, dünyayı seyrettiği
Yağmurlar yağsın, damlalar süzülsün pencereden
Pencere de ağlasın, hüznün özlemi çağırsın
Şairin yanağı yağmurdan payını alsın
Gece olsun, pencerede yârin siması
Ayna olsun, şairin içindeki dünyaya açılsın

Kapı, aşka açılan bir geçit
Hakikate yükselen mertebedir
Kapılar gönüller gibidir
Gönül, kilitli bir kapı, anahtarı sevgiden
Kapı, anahtarı bulma eşiği
Kapı, bir yol, pencereden aynaya ilerleyen

Pencere, aşktan hiçe bir kaçış
Bir bakıştır, dıştan içe
Pencereler de gözler gibidir
Göz, insan manzaralı bir pencere

Pencere, hüznü ve nemli bir bekleyiş
Pencereden gurbetin üzerine yağın yağmur seyredilir
Gece çökünce gülümseyen yıldız
Aşığın gözündeki parıltının resmidir

Gece aşığın aşkla yüzleştiği vakittir
Aşığın penceresi, gecenin karanlığında aynasıdır
Ayna bir bakıştan fazlası, bir görüştür
Ayna seyirden öte bir kaybolma halidir
Aynalar da simalar gibidir
Simalar, netliğini gönülden alan aynalar
Sima, aşksız gönüllerin eremeyeceği manaların yerleşkesidir

Penceredeki perdeden geçmek
Gözün önündeki tülü indirmektir
Peçeyi kaldırabilenler, simanın üstünden
Gecenin karanlığını sevenlerdir
Penceredeki yıldızı milyon yıl uzaktan görenler
Gözdeki parıltıda sonsuzluğu keşfedenlerdir

Aşk, bir nehir
Leyla'ya vuslatın duygusudur
Aşk
Hayat kapısından dünya penceresine
Yâr aynasından
Hakk'a ulaşabilme arzusudur
Aşk
Gönülden simaya bir yolculuktur

AYŞE ŞİMŞEK

Alnındaki Kara Yazıyı Tırnaklarıyla Kazımayanlara

bu kelimeleri bu sefer doğuracağım
incir yaprağını emzirmek pahasına
ölü doğumlar yapmaktan
her gece yatağa bir cenin ruhuyla uzanmaktan
kendimi defediyorum

karnım kasıl kasım
feveranım, buhurum, ah Muhsin eğ başını
gir kanepenin yatağın arkasına

ıssızda kaldım
günaha batıyorum sana baktıkça
neden peygamberlik mühründen
bir damla dahi olsa balmumu damlamadı omuzlarıma

sesini sesimden yükseltmeden
konuşma hakkı tanıyorum sana
boz bulanık yaşamak hırkasını azat etsen,
ziyan bir düş uğruna

hatta güpegüz bir kuş uğruna
sen edison'un elinden çıkma bir ezber
ışığını söndürürdüm de

hiddetlenince
ne güzelmiş dudağının rengi Muhsin,
ne güzelmiş ağzındaki leke

bu gece sen ben açık perdeler
pervazda uzun beyaz kazan
soluğum kaynar ufkunda durmadan
göğsümün izi boydan boya süt, ağzın gül,
yine de övgülerle eskitme gömleğimi
sen aydınlatırsın geceyi

kaldır alnının çatını, çık gölgeden sonra
Ah Muhsin
ışığından bir cüz bağışla bana.

AYŞE ZÜLAL GÜNAY

Şam Kapısında Bir Dilenci

Güneş, kefaretni kaldırımların üstüne adanmışken
Vuruldu göğsümden
Oysa bugün tanrıların kabul günüydü
Değildi süratle kaçışım beni kollayan şehrin mabedinden
Belki de sözlerin açtığı yara kanamaz diyordum

Yolumu mumla aydınlatabilirdim
Kaçıyordum
çünkü eşyayı yok bilmek
azgın kollarından kurtulmak o soğuk duvarların
alışamamanın o ağır, pürtüklü yüzü
kendini yalıtma endişesiyle elleri büzük bir mecburiyete teslim oluyordu

Çok karıştı tanrım,
Ruhumun üstünde hep patinaj izleri

Gittim çekip başımı bu bin yıllık zulmet denizinden
Hakikat de paylamıyor artık siretimi
Kapıda kaç gece geceyi yerinden ettim..
Bir fiskeyle yere vurdu hayat, sol yanağımı çevirdim

Geçtim say küsüratından kusurlu hayatın
Ben ihmalkar bir yüreğin müsvettesiyim şimdi.

FIRAT SELİM ZİREKOĞLU

Bırak Çatlasın Dudakların

Bulutlar hep bir ağızdan haykırdı geceye
-Yıldızlar suskun, gök yarıldı yalnızlıktan
Mevsim düşlerini alıp gittiler uzaklara

Bulutlar hep birden biriktikçe geceye
Seni görmezden geliyor tüccarlar
Haberlerin ardında kayboluyor gerçekler

Sen bilirsin elbette hangi bulutlar hangi yağmurlara gebe
Hangi tünelin sonu nereye çıkar
Seni kıskanmakla kasılıyor gökyüzü
Toprak yarıyor susuzluktan
Yağmuru bekleme ey Ubeyde! Bırak çatlasın dudakların

BATUHAN AYBERS

Fevkalbeşer

elbet
fikre çile
çileye kavga
kavgaya yürek
yüreğe bileği olacak
koşturup gelecek
aşk ve öfkeyle
biri-leri
bağırarak şehrin öbür ucundan
geceyi yırtan bir sesle
rahmet dolu iki yanı ve
iki yumruğu öfkeyle sıkılmış
ve kalbi beyt-ül lahim'de kalmış
düşmanın üzerine
yalnız dişlerini sıkarak
belki anadan üryan
belki at koşan
belki yayan
gülümseyerek koşturup gelen birileri

korkmayın, düşman sayıca fazla
ölmek denen burç, bilmem nerede
saat kaçta

korkmayın, takdiridir bu yığıtliğin
ölmektir yazgınız, bunu iyi belleyin

korkmayın, azığınız kanla karıldı
hamurunuzda var, derinize suçlu yazıldı

savaşın diyemem
yalnız korkmayın
atılın üstüne düşmanın
ve
ölün

.

.

.

ve öldüler
bir şehir büyüklüğünce
bir at sürüsünce öldüler
adları bilinmedi

.

.

.

ne bir addı onlar ne de bir rakkam

FEYZA ŞİMŞİR

Next Station 'Ayrılık Çeşmesi'

Ademoğlu olmak, sonbaharın sonunu getirmek demektir.
 Bunu bir ben bilirim bir de vurgun yemiş kuşlar.
 Hiçbir şair umudu ekmeğine katık etmesin artık
 Surlar, kaleler ve askerlerle korunur da bir şehir
 Çıplak kalmış bir gönlün imdadına yetişemez
 Sıvaları dökülmüş bir şiir

Islık çalıyor, yuh alıyor bir topluluk kabrinden taşan bir suçluyu
 Bombalarla inşa ettiğiniz bir şehrin halkına
 Dikmeyi vadettiğiniz çiçekler
 Ne kadar anlamlı olabilir?

Ademoğlu olmak, kaçan trenin ardından bakakalmak demektir.
 Soluk vagonlarından kusar yolcularını, arkalarından bir yazgı üfürerek
 Hangi istasyonda inmişsen
 Olmak istediğin yer ora değildir.

Yazık oluyor bize, ekemiyoruz hiçbir toprağı gönlümüzce
 Kırac bir arazinin, tatsız meyveleri düşüyor nasibimize
 Ortanın doğusuna atılmış kederlere
 Şemsiye açmak ne haddimize!

Ademoğlu olmak, kapıyı aralamak demektir.
Yılgınlığın örümcek bağlamış mağarasından çıkmak için
Faturasız bir hayat düşleyerek
Ve içerek kutsal suyu bir gardiyanın avuçlarından
Kevseri bulduğunu zannetmektir.

Kapılar ayrılıklara gebedir, arkanı dönmeyesin
Göğsünün kafesi esir etmişse kalbini
Kendini avutacak bir teselli bulamıyorsan
Manzaran bulanıklaşmışsa
Yoldaşların yoluna taş olmuşsa
Bu trende duramazsın bir nefes miktarı kadar daha
Gelecek istasyon..
Gelecek istasyon senin iniş yerin

MÜMTAZ ÖZLEN

Pencereden Gidenler

Nasıl gidersin,
İki gözünün ikisi de uykudayken,
Minik bir tebessüm için,
Kalbin alevine bir kuru yudum su taşımak için,
Değer miydi unutmak, unutup 'yeni' olmak ?
Hatırimda gölgen hala diri ydi,
Nasıl gittin,
Kapıyı şeytanlar tutarken.

Abası yanık gözlerinden,
Sulu ve masum ışı k sız ar,
Nazlanan bir sevinç olur hatırlar,
Karlanmış mevsimlerde,
Sahilde denizin bıraktığı nemli,
Üstünden iki defa geçilmiş izler gibi.
Öyle ya, sen giderken,
Ağın ı bol örmüş bir örümceğı andırı yordum uzaktan,
Kentin çoğul gövdesi yürür yüzünde.
Gitmeyi seçersin,
Arzun, kaderden çözülmüş bir düğüm olur,
Bu devirde kalan muhacir,
Giden ensar olur.

Eskiden sağır bir anne gibiydi vicdan,
Şimdilerde temel bir coğrafya bilgisinden ibaret,
Batı'ya hayat, Doğu'ya ölüm,
Çifte standartlı merhamet!
Elife şedde tutmuş,
Sen gitmişsin çok mu!
Kapılar olduğı sürece,
Bitmeyecek zaten gidenler.

MUHAMMED SÖNMEZ

Bir Sepet Şiiri

Yolcu yolunda gerek
herkesler bilir bunu
köylüler dâhil hatta şehirliler bile
akşama varmadan varmalı yârin kapısına
balkonu varsa şahane
-diyelim ki var-
sepetini uzatmasını istemeli
-romantizm bu ya-
(hangi çağdayız bilmiyorum)
ekonomik duruma göre yumurta kolisi
ve birkaç şiir
her âşık şiir bilir
köylüler dâhil ama en çok şehirliler
memurlar yüzleri asıktır o yüzden bu hikayede değiller
maaş zamları, enflasyon ve parti tartışmalarıyla sevişirler onlar
karanfil koklamamışlardır sadece sokağından geçmişlerdir
nasipleri bu kadardır

Sepete koyacak şiirleri yok yani anla
devletçi, bencil ve etçil olur bunlar
havuz büyürse sudan payı büyürmüş beyefendilerin
sakal hoş karşılanmaz bıyık ideoloji yüklüdür
ve suratları asıktır hiç çocuk olmamış gibi
hiç çocuk sevmemiş gibi
ama en çok da çocuklar onları hiç sevmemiş gibi

Bense yârin sepetine şiir yazıyorum
henüz memur değilken

Aslında sepet de yok balkon da yok
yâr da yok
aslında hiçbir şey yok
hikaye bu ya
hikaye bu
hikaye
-nin ben neresindeyim?

Gözün Değdiği

BETÜL YAVUZ

*koşmam gerek
yetişmem gerek yazgıma*
İsmet Özel

Sıraladı önceki beni, daha önceki beni, daha önceki... şimdiki benden çıkardı hepsini. Toplamı olursam yeni olamam diye düşündü. Yeni olamayacak kadar eskiydi adımları. Zaman, elleri cebinde başı göğe değmiş gibi etrafında fır dönüyordu. Yakalasana hadi, tutup getirsene beni göz hizana. Ayakkabılarının ucuna baktı. Orada bir yerlerde düşürmüştü sanki. Çiğnenmiş bir sakıza basmamak için çekti bastonunu birden. Bir milim bir milim daha. Gideceği tüm uzun yolları arkasında bırakmıştı. Yine de yoldaydı. Gidilecek yol daha kısa ama zaman daha uzundu. Neyle ölçüyoruz şu zamanı, bilmiyordu. Hele nasıl tanımlıyoruz, hiç yok. Sorulmadığında bildim zaman neymiş, dediğimiz

mi? Augustinus gibi. Arkasında bir tabur ayak izi. Yanındakilerin gölgesi kaybolmak üzere. Sakince bir adım. Bir adım daha. Zaman geçerken bir iz de bırakmıştı kendinden. Göğe bakmak kolay değildi öyle. Bir zaman ciğerlerine dolan nefesin hepsi yere boşanıyordu artık. Aldığı nefes miydi yoksa ölümün ağır aksak kendisini selamlayışı mı? Bilmiyordu. Başını kamburuna saklamıştı bile, sanki başı her şeyden mesul. Kalbinden geçeni tutamadı, “ölümünden korkmazdık nereden peyda oldu şimdi bu korku”. Başı kamburunun izni kadar yukarı doğru hareket ederken, gözlerine değen boşlukta birilerini arıyordu sözünü karşılamaya. Gözleri adımlarının mesafesini kapatmak istiyordu. Mesafenin de korunaklı yanına sığınarak henüz sokağın başından yeni yürümeye başlayan delikanlıyı kestirdi gözüne. O gelene kadar hesapladı söyleyeceklerini. O sırada adımları değil başı bir öne

bir yukarı hızlanır olmuştu. Kaçtırmaması gerekti. Hızlıca o da geçip gitmemeliydi yanından. Kendisinin zamanı böldüğü anlar uzamış, mesafe kısalmış, genç yanına yaklaşmıştı. Usulca bastonunu yere bırakmıştı, gencin tam ayaklarının önüne. Genç hiç şaşırmadan bastonu yerden alıp teyzenin eline verirken kendisine söyleneni işitmeye değil gitmeye odaklandığından evladım sözünü duymadan çoktan uzaklaşmıştı bile. Sesinin duyulmayışı da yük yapmıştı kamburuna.

Eyden kaçta çıkmıştı acaba?

Elleriyle saymaya başladı Vefa bozacısının önünden yürürken pardon adımlarken. Ezan 5'te okunmuş olsa. 6-7-8... şimdi kuşluk vaktinin içindedir adımları. *Kaç güneş, kaç ay, kaç sabah ayazı, kaç yüz, kaç rüzgâr taşıdı beni. Taşınıyorum mu ben. Taşıyamıyorum mu beni.* Bırakmak istedi bir taşın serinliğine kendisini. Adımlarını çevirdi yolun karşısına. Hızına yetişemeyen arabalar beklesin dursun adımlarını artık. Yavaşlattı tekerlikleri. Homurdananların koluna giren gençliği söylendikçe söylendi içlerinden, biraz dışlarından. Madem teyze yürüyemiyorsun ne diye bunca eziyet kendine, otursan ya evinde. Kimsen de mi yok seni bırakmış bir başına. Hiçbirini duymadı ama hepsini anladı, insan bakamasa da göz göze gelemese de anlar gözlendiğini ya, gözleniyordu sabırsızca. Aslında terk ediliyordu hızlıca. Çıkıp gitse ya şu cılız adımlarıyla hayatlarından. Bir anda kesme ya tüm hızını kalabalıkların. Önce bastonunu sonra adımını attı kaldırırma. Geçmişti karşıya sonunda. Karşıdan bakınca sokağın diğer başında Ebul Vefa. Eliyle selamladı. İçinden geçirdi "gelemem öyle hemen biliyorsun".

Döndü sokağın sağından adımlamaya.

Bir İki Üç Sekiz

HATİCE AKKAŞ

“Bir, iki, üç, sekiz”

“Bir, iki, üç, sekiz”

“Bir, iki, üç, sekiz”

Küçüklüğümden beri ne zaman başım sıkışsa içimden bu dört rakamı sırayla sayardım. Üçten sonra sekizin gelmesi ise kısa bir kurtuluş düşüncesinin sembolik hali aslında... Hayat sen üçteyken birden sekize geçebilir, korkma! Demekti. Baştaki ilk üç rakam o anki durumun çıkmazı ve sekiz de bir kurtuluş sayısıydı. Önümden geçen doktorların koşuşturmalarının artmasıyla gözlerimi kapayıp kurtuluşun kısa yolunu sayıkladım:

“Sekiz”

“Sekiz”

“Sekiz”

Gözlüklü bir doktorun muhtemelen yakında olan gözlüğünü çıkarıp etrafa bakınmasıyla lambanın etrafında dolanan sinekler gibi toplandık. Sözlerinin bu insanlar için ne kadar önemli olduğunu bildiğinden sustukça susan doktor sonunda konuştu:

“Durumu stabil, her şeye hazırlıklı olun.”

Etrafımdaki nesnelere göz gezdirdim yorgunlukla. Daha biraz önce bu nesnelerin her

ayrıntısına göz gezdirip kendimi her birinin altında görüyordum. Nesnelerin bile hayata karşı duruşu beni yıpratıyordu. Sadece var olmayı beceremeyen bir insan için yerinde bir sorgulama olsa da şimdi her şey değişmişti. Her şey gözüme halledilir geliyor, etraftaki her nesne bir anlam kazanıyor...

Psikolojimin bakışıma bu kadar etki etmesi biraz ürkütücü de olsa gülümsedim. Kardeşimin babamın yakasına yapışması ile tüm aile onları ayırmaya yeltense de ben bir adım atmadım. Alışkındım, onlar kavga edip duracaktı ben de oturup düzeltecektim, hiç olmazsa bu aşamada bulaşmamalıydım.

“Senin yüzünden bu halde,
hepsi senin yüzünden!”

Konuşan Sami, ağabeyim. Boğazına yapıştığı adam ise babam. Sami beş yıl kadar önce annemi de görmemeyi kabul ederek evi terk etmişti. Sami'nin vicdanına göre ise kendini kurtarmış, annesini de isterse yanında götürebileceğini söylemişti. Onun için olay kapanmış, suçlular belirlenmişti. Üzerinde çok kafa yormaya gerek yoktu, babam kötü annem iyiydi. Bezelye sürüsü gibi hareket eden bu insanların yanında olmak zaten onun için ölümdü. Ölmek için de kaçmıştı. Sami oldum olası çizgileri, sınırları olan bir insandı; daha onu ilk tanıdığımız andan kendisini belli ederdi bu

çizgiler. Bir insanla tanıştığında sadece dinlediği müzikten, izlediği filminden ötürü onu bezelye insanlar kategorisine koyabilirdi. Bu yargıç insanın babam gibi birine kötü insan demesi de kaçınılmazdı. Babam da klasik otoriter babaydı, Sami ile daha küçüklüğünden bir otorite savaşına girmiş; yıllar uzadıkça baba ile oğulun arasındaki mesafe de uzamıştı. Babamın dediğine göre Sami küçüklüğünden beri sorunluydu. Sorunlu bir çocuğa ne yapılması gerekiyorsa yaptığı ve onu eğittiği halde vefasız çocuk, yıllar sonra onu terk etmişti. Sami'ye göre ise babası onu sırf sokaklarda it, kopuk olmasın diye berber dükkanlarına çırak vermiş, çalıştırmış ve parasını vermemiş, daha küçücük bir çocukken o berber dükkanında hayatında duymadığı küfürleri duymuştu. Babamın gözüyle Sami'nin yaşadığı eğitimken; Sami'nin gözüyle yaşadığı zulümdü. Peki tüm aile üyelerine sırasıyla hak verebilen, kararsız, insanları anlamaya çalışmaktan kendini anlayamamış olan kimdi? Tabii ki ben; küçük kız kardeş. Artık pek küçük olmasam da aile rolleri hep aynıdır değil mi? Hastane koridorlarını yürürken kendimi düşündüm. Annem bu sabah kalp krizi geçirmişti. Ben daha ağlamamıştım. Gözlerimden yaşlar kendini sabırsızca yere bırakırken titreyen telefonuma baktım. Sabahtan beri Çağlar arıyordu. Çağlar benim bu hayatta yoluma çıkan en normal insanlardan biri. Yoluma çıkan herkes için mücadele eden, savaşan ve bundan şikayetçi olan ben Çağlar'ın sağlıklı davranışları konusunda ne yapacağımı şaşıırıyordum. Bugüne kadar hep karşıma anormal davranışlarının kendileri de farkında olan, bariz zor insanlar çıkmış ve ben kendimi psikolog ilan edip hepsiyle hem iletişimimi düzeltmiş hem de kendimi iyi hissetmiştim. Çünkü insan yapısı itibarıyla o kadar ben merkezci ki karşılarındaki insanın kötülüğü ona da değse içten içe bir mutluluğa kapılıp;

kendi iyiliğinin farkına varıyor. Çağlar ile anlaşılamamam da bence biraz bu yüzden. Çağlar o kadar sağlıklı ki onunla bir ilişki yaşarken eksik yönlerim, sağlıksız yönlerim hemen gün yüzüne çıkıyor. Bunca zaman hep ilişkilerde haklı ve yön veren bir rolde olmuş bir insan için de hatalı olmak ve kendi eksiklikleriyle yüzleşmek hayli zor... Telefonumu tamamen kapatıp cebimden anahtarımı çıkardım. Arabayla eve gidecek, anneme üstbaş kıyafet alıp hastaneye geri dönecektim. Abimin seslenmesiyle danışmanın yanında durup geri döndüm. Bana uzatılan telefonla yüzümü buruşturup aldım:

“Selvim, geçmiş olsun, çok üzıldüm.”

Cevap vermek için sesimi toplamaya çalışsam da olmadı. Cevap veremeden telefonu abime verdim. Kendi üzüntünün yanında bir de arayıp üzüldüğünü söyleyen insanlarla uğraşıyorsun. Ne dememi beklediklerini anlayamıyordum. Onun üzüntüsünü mü teselli edecektim bu halimle ya da muhabbet şöyle mi şekillenecekti:

“Annene çok üzıldüm”

“Eeee?”

“Öyle, bil yani”

Bütün üzgünlüklerin toplanma merkezi hastanın yakını oluyordu, sanki çok taşıyacak yeri varmış gibi...Hayatıma bu sabah dahil olan bu ölüm-kalım mücadelesi tüm gerçeklik algımı yok etmek üzereydi. Annemle aman aman bir ilişkim yoktu, ama annem hayatımın en merkezindeki insandı. Sürekli kavga ederdik, sürekli barışırıldık ama sürekliydik. Anne süreklilikti; ve şimdi bu süreklilik hayatımdan birden çıkıyordu. Kızmak istiyordum, kendini güçlü diye nitelendiren insanların üzülmek

yerine tercih edebilecekleri bir duyguydu öfke... Doktorun dediğini düşünüp duruyorum:

“Her şeye hazırlıklı olun.”

Nasıl hem ölüme hem yaşama hazırlıklı olabilirdim. Eve gelmiş çorba pişirirken düşündüm. Akşam annem de gelecekte çok yapacaktım; babamla ikimiz olacaksak fazla... Her iki duruma da nasıl hazırlıklı olacaktım? Annem gelecekte mutfakçı öylece bırakacaktım, annem yıkardı ama gelmeyecekse yıkamam gerekirdi. Mutfak tezgahına tutunup yavaşça yere oturdum, elimdeki boş tencere ayağımın dibine düşerken başımı dizlerime gömüp ağlamaya başladım. Doktorun dediğinin saçmalığına sinirlenmeye çalışıyordum bir yandan. Nasıl bu kadar saçma bir laf edebilir? Dalga mı geçiyor hasta yakınlarıyla? Annemin hem ölüsüne hem dirisine nasıl kendimi hazırlayabilirdim? Ölecekse kefen hazırlamalıydım, yaşıyacaksa pijama...

Her şeye hazırlıklı olamazdım, vazgeçtim. Dolaptan annemin yaptığı acukayı çıkarıp bayat ekmekle yedim. Kendime dönmem, bencil olmayı öğrenmem gerekiyordu. O gün annem yoğun bakımda yatarken ve ben mutfak masasında otururken annem olmasa hayatımdan çıkacak olan zorlukları hesapladım. Saydığım her maddede daha fazla ağladım. Yardımcı olacak diye beklerken beni alt üst eden bu hesaplama sonrası mutfakçı topladım. Anneme temiz pijamalar aldım, gelince yatacağı örtüleri düzenledim. Her şeye değil bir şeye hazırlandım; annemin yaşamasına...

“Bir, iki, üç, sekiz”

“Bir, iki, üç, sekiz”

“Bir, iki, üç, sekiz”

Annemin ölüm hikayesi burada bitmiyor, annem gerçekten bize her şeyi yaşıyor. O

gün yoğun bakımdan normal odaya alındı, her şey çok iyi gidiyordu fakat sonra tüm hazırlıklarım anlamını kaybetti, birden ikinci kez kalp krizi geçirdi. İkinci krizde hiçbirimizin hazırlıklı olmasına gerek kalmadı, annemle konuşacak fırsatımız olmadı. Babam yaşamaktan vazgeçti, varlığının fiziksel ihtiyaçlarını karşılamakla yetindi. Herkese çok kızdım, çok öfkelendim fakat çok sürmedi kendi köşemde herkesi affettim. Herkesi anlamaya çalışıp herkese hak verdim. O gün serdiğim yatakta bir sene boyunca uyudum. Odama girmedim, işe gitmedim, babamla ev arkadaşı oldum. Evdeki tüm sorunların sebebi gibi görünürken annem evden çıktığında ev de çıktı. Annemim ölüm haberini aldığı gün bayılmışım, Çağlar tutmuş. Sayıklıyormuşum, sonrasında sordu:

“Sekiz ne?”

“Sekiz dedim, mutlu yarınlardı, artık yok.”

Sayıklamayı o gün değiştirdim. Annem öldü ben çocukluğumdaki sekizi kaybettim artık.

Hayatım bir, iki ve üçten ibaret.

Yeşile Boyasak

RABİA EGEMEN

Kahverengi tahta bir kapı. Çıtır çıtır çıtırdıyor kolunu eğince. Kilidi de tahtadan. Her çevirişte talaş serpiştiriyor kilit deliğinden. Bakmayın tahta olduğuna, çelik gibi sert. Anahtarı kilide uydurmak için zımpara yapsak bir de yeşile boyasak bütün kapılara taş çıkarır. Geldiğimizi algılayıp açılan sensörlü kapılara bile. Zaten oldum olası sevmedim onları. İnsan ayırımı yapan, herkese açılmayan kapılar. Sensöre el sallamak suretiyle açılma huysuzluğundan bahsetmiyorum bile. Sanki zil de biraz yukarıda kalmış. Zile basarken parmaklarının üzerinde yükselen küçük çocuklar görüyorum hep. Hz. Ali'nin yerinden söktüğü Hayber Kalesi'nin kapısı ya da Yusuf peygamberin kapalı olduğunu bildiği halde koştugu kapı kadar meşhur olmasa da bu kapının da kendi çapında bir şöreti var. İçeri giren bebekle yaşamı da gördü, içeriden çıkan cenaze ile ölümü de. Girmek için kapıyı zorlayana da şahit oldu, çarpıp gidene de.

Ne çok anının sessiz tanığı. Hacı Bektaş Veli'nin Dört Kapısı ya da Bizim Yunus'un eşiğinde diz çöktüğü Tapduk'un kapısı kadar tanınmasa da bizim kapının da tanındığı bir kesim var. İçeriye sevinçle giren

gelini de gördü, gururla uğurlanan askeri de. Tahir'in ya da Ferhat'ın aşk uğruna düştükleri zindan kapısı kadar sevdaya tanık olmadı belki ama duyduklarıyla, gördükleriyle zulme de şahit oldu merhamete de. Tokmağını görseniz siz de çok seversiniz. Eskitme altın renginde "Ya Fettah" istifli. Küçükken Zeynep'lerin tokmağı daha çok hoşuma giderdi. Aslan başlı kapı zilleri ile başında tacı olan aslan tokmağı çok uyumluydu. Güzeldi ama çok kullanılmıyordu eve gelen kim olursa olsun zile basardı, bir kişi hariç. Eğer kapı tokmağı çalıyorsa annem gelmiş demektir.

Geçen gün Adem amca hırsız girer değiştirin bu kapıyı demiş. Tamam tahta ama çelik gibi sağlamdır hem her gece arkasına sandalye koyuyorum ben. O huysuz adam çelikten yaptırdığı yetmezmiş gibi bir de önüne demir parmaklık koydurduğu kilidi paslı kapısını değiştirsin önce. Bizim kapı çok şey duydu benden, bizden. Kimseye anlatmadı sırlarımızı. Kötü şeyler yaşasa da bırak of demeyi gıcırdamadı bile. Buna rağmen perşembe sabahı değiştirdiler kapıyı. Sonra kömürlüğün en el değmez, tozlu köşesine koydular. O kapı hiç yeşile boyanmadı.

Kapı Kolu Görevlisi

REYHAN ÖZSOY

*Getirin tornavidayı! İyice boşa alın vidayı.
Çalışmıyorsunuz efendim çalışmıyor.
Devlet dairesinin kapısı tam kapanmaz.
Çevirin bakayım kamerayı.*

Mahkûm, hangi gazinodan geldiği belli olmayan sandalyeye iyice yerleşmişti. Hafif de kaykılmayı ihmal etmedi. Günah çıkarmaktan tek bir farkı vardı anlatıklarının; kâtibin ağır aksak tuşlara basışıyla kaydıydı. Aksaklığı unuttuğundan yahut şaşırdığından değil, görevini iyi icrasındandı. Menteşenin fısıltıdan haykırışa geçişi ağırlaştırıyor, kapı kolunun duvara toslamasıyla kâtibin hışımla kalkışı işleri aksatıyordu. Oysa ki, yeni gelecek Kapı Kolu Görevlisi her koşulda konuşulmaya başlanmıştı. Gelenler muhakkak anadan doğma sağırlardan seçilirdi ki devletin sırrı da mahkûmun mahremi de sadece kâğıt üzerinde, kalın klasörlerde, tozlu raflarda kalsın.

-Annenin öldüğünü
öğrendiğinde ne yaptın?
-Sütlü kahve içiyordum, devam ettim.

Cevabın alay olup olmayışını anlamaya çalışan kâtibin sırtından inen ter, odanın

havasını serinletmişti. Mahkûm, gözlerini ayırmadan bakıyordu, kafasını bir şey arar gibi belki sağa sola çevirseydi daha kolay olurdu kâtibin hüküm veriş. İlk önce adliye flaması hareketlenmeye başladı. Ülkenin bayrağı mahkûm tarafından korunuyordu. Bıraksalar fırtına gelse deviremezdi. Kâtip az öncekinin intikamını almak istercesine mahkûmdan yerini değiştirmesini istedi. Yakıştıramadı ona bayrağı koruyuşunu. İçeri giren esinti terini ısıtmış olmalıydı ki, kapının ağzındaki iri yarı görüntü düştüğü durumdan kaçışını sağlamıştı. Yeni yürürlüğe konulan üniformayı giydirmişler delikanlıya. Sağar olmasaymış asker olur, tetikte tuttuğu; kapı kolu olmaz, tüfek olurmuş zaar. Masanın üzerindeki ikramlıklara ilişti gencin gözü. Belli ki acıkmış, ayağının tozuyla çekirmişler takımları. *Ne yapmalı ki?* Akşama kadar tüm mahkûmların sorgusu bitmeli.

-Çıkabilirsiniz. Oğlum
getir diğer mahkûmu!
-Çıkmadan bir sorum olacaktı;
kapının kolunu niçin
tamir etmiyorsunuz.
-Tamir edelim de bütün
kapı kolu görevlileri işsiz mi kalsın!

Denizine Varmadan Yorulup Dönen Sular

SEFA FIRAT

Bana kalsa susardım daha çünkü olan biten etrafa yayılmamıştı. Evlerin ışıkları hâlâ kapalıydı. Bana kalsa susardım daha çünkü duymazlardı. Her şey oldukça sessiz başlamış ve sessiz bitmişti. Kendisi bir kâhindi, evet kâhindi, çünkü ancak bir kâhin olacıkları önceden diline dolar ve onlar yaşanırken orada olmamayı başarabilirdi. Nesrin holün ortasına ansızın çökmüş, sakince canını teslim etmişti.

Siyah-kırmızı flanel kumaştan yapılmış ceketini vardı üstünde. Biraz kırışır normalde böyle boylu boyunca uzanınca. Onunkinde hiçbir hat sapması yoktu. Aynada yan döner kendine şöyle bir bakar, omuz silker ve ellerinin içiyle yakasından aşağı inerdi. Ütü vururdu bir nevi. Şimdi aynen o şekilde, elleri de son hamlenin yorgunluğuyla yanlara doğru yatmış durumda.

Saatlerce bekleyebilir, kılımı kıpırdatmadan öylece durabilirim. Ancak onunla konuşmayı unutamıyorum. Ruhunu teslim ettiğini bilsem bile ona olanlardan ve olamayacaklardan bahsedeceğim.

Öncelikle bu türden bir ölümü böyle sakin karşılamamın aptalca olduğunu söylemek ve tavrımın nevroitik olduğunu düşünmek ilk bakışta hayli doğal ama gerçeklerin bunlara karşı bir duvar ördüğünü de görmek gerek. Nesrin kâhindi. Bundan iki ay önce bana yakın zamanda öleceğini tüm detaylarıyla;

üstündeki ceketinin rengini, tam olarak nereye ne konumda düşeceğini, arkasından ağlayan tek kişinin ben olacağımı ancak bu ağlamanın zamanını ayarlayamayacağımı anlattı. Daha önce şahit olduğum öngörülerinin keskinliğini bildiğimden bunu bana neden söylediğini sordum. Cevap vermedi. Sustu. İçini çekti. “Derinliği olan şeyler asla tek kişiyle yetinmez, başkalarını da rahatsız etmek isterler.” dedi. Daha söylerken sesindeki ciddilikle başka türlü süünün önünü kapatmış ve ona inanmakta beni çaresiz bırakmıştı. O günden bugüne hep hayalimde bu anı yaşadım. Holün o köşesinin kenarından geçip işe öyle gittim. Eve geldiğimde kapıyı hep tedirgin açtım, günlerde hep o günü aradım, bazen yanıldım, geçen hafta çarşamba günü ölümüne yakın bir gün geçirdim. Çoğu alamet karşılanmıştı geriye sadece onun canı kalmıştı. Kehanetlere önceden tavır alınamıyor. Olacakları çoktan kabul etmiştim ancak ona vaktin gelip gelmediğini sormaya çekiniyordum. Sessizce karşılamak istedim. Susarsam eğer, daha kolay kabullenirim gibi hissettim. Beklediğim gibi olmadı. O gün ölmedi. Bugün gibi, tekrarı çoğu kez yaşanmış bir günde öldü. Gözlerinde ölümü karşılamanın, onu içtenlikle kabul etmenin sakinliği vardı. Başlangıçta vücudunda herhangi bir katılık olmadı, yüzünün rengi de normaldi, bir an bunlar beni yanılttı.

Hâlâ yaşıyor sandım. Düşüşünü sıradan bir düşüş -öldürmeyeninden- olarak karşılayacak, onu ayağa kaldıracaktım. Ancak eline uzandığımda kehanetlerden en büyüğü olan avucunun içini saran dikenini gördüm...

O an ona hiç haber edilmemiş bir sonrayı içimde hazır buldum. Tiyatral bir sahne içimde tüm dekorlarıyla yer aldı ve metin kendisini okumamı bekledi. Perdeler açıldı, o bana bunlardan hiç bahsetmemişti. Ne yapacağımı bilmiyordum. Üstümde ışık vardı, seyircinin olduğu taraf karanlıktı. En arkada sönük bir ışık yanıp söndü, sonra kapandı, sanırım konuşmamı, oyunun başlamasını bekliyordu.

“Dileğiniz gerçekleşmiş durumda madam, sessiz sedasız ayrıldınız bu dünyadan, bahsettiğiniz gibi en sevdiğiniz ceketiniz sırtınızda, ben de başınızdayım. Ne yapacağımı bilmiyorum, aslında hiç kıpırdamamak gibi bir çılgınlık var aklımda. Çılgınlık diyorum çünkü siz bu türden duraksamalarımı böyle özetlediniz. Hatta şu an konuşabiliyor olsaydınız, hemen araya girer, “neredenmiş o?” derdiniz... Tekrarlarınızla sizi hatırlamak ne güzel, bir bilseniz... Aslında bu sorunuzla beni hep afallattırdınız; bu nasıl bir sorudur ki bana kaç kere ademi hatırlattı durdu, Tanrı aşkına nasıl bir ilham bu, nasıl bir yeteneğiniz var madam, nasıl başarıyorsunuz bunu? Üstelik burada yeteneğin bende olduğunu söylüyordunuz; cümlelerinizin bahsetmediği anlamlara uzanabiliyor, oralardan alınacak güzellikleri bir bir size getirebiliyormuşum, hüner bendeymiş, hayır, hayır, asla, büsbütün yanılıyorsunuz. Bana o yolları gösteren sizdiniz, bunu inkar edemezsiniz. Olanları böyle kendinizden uzak tutarak incelik ediyordunuz, size ne de yakışıyordu, biliyorum, çünkü yüreğiniz, fitratınız başka türlü davranmayı bilmiyordu. Tüm tılsımlı anlatıları yerlerinin ancak sizde saklı kalacağı yuvanızdan çıkarıyor ve gerisin geri

yerlerine iştiriyordunuz. Özverinize diyecek bir şey yoktu ama kaçırdığınız şeyler vardı. Muhatabınızın gücünü ve zekasını hiç merak etmiyordunuz. Bir bakmanız gerekmez miydi? Acaba harcadığınız çabaya değecek miydi? Her dem sizden dinlediklerimle bana cevap hakkını sunuyor, önüme cümleleri yığıyorsunuz, öyle ki o kalabalıkta size düzgün bir cümle sunmakla kabalık edeceğimi düşünüyordum, ayağım kelimelerle sarılı halde ne desem paylanıyordum, hayır siz değil, ben kendimi paylıyordum, size layık olmadığımı gün geçtikçe anlıyor yine de size anlatamıyordum... Vazgeçmeyi, cesaret edip dile getirmeyi bilmeyenler gibi her şeyciklerini yitirmiş, yığınla cesedin arasında size hâlâ yaşayan bir şey gösteriyordum, ne aptalca... Ölünmesi gereken savaştan sağ salim yanınıza gelmiş olmamın mahcubiyeti yetmiyor, kimlerin olduğu artık bilinmeyen farklı uzuvların üstüne basmakla büyük bir günah işliyordum, size onu demişim bunu demişim, ne önemi vardı? Söyleyin, sözlerin ne önemi vardı, savaşı kaybetmiş değil miydik, size gelmemin ne önemi vardı? Ama öyle demeyin, olur da bağışlasaydınız beni yücelik etmiş olurdunuz, benim gibi bir sefile yaşam umudu olurdunuz. Kendimi yüreklendirdiğim anları hatırlayın. O vakitler gözlerimdeki ateşi görüyor muydunuz? Güçlü bir kavganın eseri idi o yangın. Gerçekler o kadar gün yüzündeydi ki onları görmezden gelmeye çalıştıkça hayattan itiliyordum. Başboş dolanıyor, gidecek bir yer bulmakta zorlanıyordum. Olur da bu yangının doğal olduğunu, aradığının ancak böyle çetin bir mücadeleyi göze alacak bir sefile hallolacağını söylersiniz diye kaç gece aman diledim. Susum da diledim, gözlerimle diledim. Açıp da ağzımı demem gerekiyorduydu da bilemedim...

İlk oyunumuzu hatırlıyor musunuz? Cevap vermenizi beklemiyorum tabi, sadece dinleyin. Endişelenmeyin madam. Sizi

sözlerimle yormam eskisi gibi. Lafı çok uzatmayacağım da ama şunları bugün hatırlamanın ne zararı var, hem bir gün söyleriz diye yaşamadık mı onca şeyi? Hatırlayalım. Düne gideceğiz ama bugünmüş gibi yaşayalım. Çünkü öyledir, insan geçmişine çok bağlanırsa o günleri bugün edebilir... Pencereden pencereye bakıyoruz. Seslerimiz yok, sırtıp duruyoruz. Ben bir tiyatro döndürüyorum, Chaplin filminden bilindik bir kesiti ev içinde bulduğum malzemeleri önüme yığarak sahneliyorum, mimiklerimle olaya canlılık katıyorum, siz duymuyorsunuz ama bir müzik bile açıyorum işe iyice adapte olmak için. O sıra siz pencerenin karşısında mermere dirseklerinizi dayamış avuçlarınızı çenenize bastırıp başınızı sağa sola oynatıyorsunuz... Ne acırdım size o zaman. Dirseklerimi ovar, uflardım, beni taklit ederdiniz, beraber uflardık, nerede bugünler madam, neredeler, yeryüzünün silgisinden etkilenmeyen bir anımız olmayacak mı bizim? Her şey kaybolmak zorunda mı? Susmasanız, eşlik etseniz bana... Ne mümkün, benimki gerçeğine isyan eden bir istek! Yazık bana, seçemez de oldum nelerin yaşama uygun olup nelerin yaşam dışı olduğunu. Her arzusuna yenik düşen acizler gibi ben de o tatlı anların büyüüne kapıldım. Sırtıma aldım, onunla dolaştım. Bir tek bu cekete sahipmişim ve sadece onu korumalıymışım gibi güneşin altında dahi çıkarmadım. Hep üzerimdeydi. Ancak neye yaradı bu?

Siz işte madam ve sizin karşı konulmaz kâhinliğiniz, bizi getirdiğiniz hale tanıklık edemediğinize hayıflanmalısınız bence. Çaresizliğimi, bu garip anın etkilerini hiç merak etmiyor muydunuz? Yoksa evvelde bu anın bir benzerini üzerimde denediniz de merakınızı böyle mi giderdiniz? Ah madam, geçmiş düşünmek, hele orada bir şey arıyorsanız, ne zor şey. Zamanın üzerinde sizin kadar hünerli değilim, yardımınız gerek, yoksa düşeceğim.

Siz öyle miydiniz, en kaygan hatıraların üzerinde bile hakikatte ortalığı mahvedecek topuklularınızla hiçbir şeye zarar vermeden dans ederdiniz. Padam padam padam... Fransızlığınızı, yani Fransızlara olan yakın hayranlığınızı, sizin tabirinizle fransızlığınızı, burada tanıdım. Kıvrak bilek hareketleriniz, ince salınışlarınız, yere paralel bel bükmeleğiniz, geriye doğru kayışlarınız, süzülüşleriniz, süzülüşleriniz, süzülüşleriniz, yönelttiğiniz kaç çağrıya verdiğim cevapsız bakışlarım, ace-miliğimi hoş görüşünüz, yanıma değin altın orana çıkacak dönüşleriniz ve kavuşmamız, beni ayağa kaldırışınız -aslında pek görülüş şey değil bir kadının erkeği dansa kaldırışı, benim sizi davet etmem gerekir başta, o eli benim size uzatmam, karşınızda benim eğilmem ve benim sizin gözlerinizin içine bakarken sırtımmam gerekir, biliyorsunuz, yine de geliyorsunuz- sonrasında konuşmamız,

“Ayaklarınızı yere sürterek önce sola, sonra kavis vererek eski yerine sağa, bırakın lütfen. Sakince, evet benimkiler gibi, bakın, yapıyorsunuz işte, böyle devam!”

“Sizi bir yerden getirmişler diye düşünüyorum madam, sözlerimi bölmeyin, evet aptalca da olabilir bu düşünce ancak siz ancak başka bir yerden gelmiş olacak kadar evrenim dışısınız, aynı zamanda evrenimin bağ kurabildiği en yakınısınız. Sözlerimi açmama ve sizi bulmuşken dertlerimi sıralamama imkan verin. Sizi bulmuşken diyorum ama sizi arıyor değildim, varlığınızdaki haberdar dahi değildim, siz benim için hayaldiniz, gerçekliğinizin yeri yoktu, orada büyük boşluklar vardı, vaktiyle kapanmıştı. Geleceğinizi, daha doğrusu varlığınızı çok sonra öğrendim. Dedem anlatmıştı, eğer bir kere dünyaya gelmişsem benim de diğerleri gibi seçildiğimi, bazı görevlerim olduğunu ve büyümlü anlamları bu dünyadayken yakalamam gerektiğini söylemişti. Çocuk aklımın alabileceği şeylerdi bunlar.

İtiraz ne mümkün, hem masallar çocukken gerçekten çok daha inandırıcıdır bilirsiniz. Ne bellidir öte diyarlarda bu anlatıların yaşanmadığı, oraya gidenimiz, bir görenimiz var mı? Hem anlatılanlara inanmayacaksak bunca şey ne diye biriktirilir de biz gibi unutkan varlıklara bir müddet hatırlayalım diye anlatılır ki? O zamanlardan biliyorum işte sizi, kâhindiniz ve çevreniz sizden etkileniyordu. Bol bol hürmet görüyordunuz. Saraylarda büyüyordunuz, kocaman bir odanız vardı, şişeleriniz vardı, taşlarınız vardı, ufacık da bir kafanız. Her şeyi o ufacık kafanızda düşünüyor, tam ediyor, sonra taşlara, şişelere, odanıza ve halkınıza sunuyordunuz. Halkınızı etkilemede mahirdiniz, pek zorlanmıyordunuz. Onlar sizin için her şeyin olağan olduğuna inanıyordu. Bunu elde etmiştiniz, hiç küçümsemeyin sakın, suratınızı asmanıza izin vermem bu konuda. Az bir şey midir, inanmış bir topluluğa seslenmek? Neyi elde ettiğinizin farkında mısınız? Siz, siz her şeyden önce çok değerlisiniz, bunu bilin. Kendinize de söyleyin. Bunları söylüyorum çünkü kendi hünerinizin size dağıttığı hüznünler varmış duyduğuma göre, kimsenin sizi övmesine, yaptıklarınıza şaşırmasına ehemmiyet vermiyormuşsunuz. Kederliymişsiniz, memnuniyetinizin önüne setler kurmuş dibine kurulmuşsunuz... Bilmenizi isterim ki, daha o zamanlar sizi ayağa kaldırmak isterdim, bunca hünere, şana, şöhrete sahip biri neyi bulamadı da çaresizliğe düştü diye düşünüyor, anlayamazdım. Size seslenmek isterdim, denemediğimi nereden biliyorsunuz... asıl size sormalı, siz niye gelmediniz o günler bana, defalarca neyiniz var diye seslenmedim mi, masallara sıkışmışsınızdır sesinizi duymuyorumdur diye yanınıza gelmeyi denemedim mi, sahi beni görmediniz mi hiç, şimdi bu davetiniz özrünüz mü, doğrudan demek cesaretini kendinizde bulamadığınız için konuyu dağıtmaya mı çalışıyorsunuz, size karşı

konulamayacak evrede sırrınızı birden açacak mısınız? Nasıl bir planınız var, bu kavisli adımların sonunda ne var, tüm adımlardan, danslardan, oyunlardan, gülüşmelerden, sarılmalardan, birbirimizi anladığımıza kendimizi ikna etmelerimizden sonra ne var? Bunları şimdi konuşalım isterim. Kâhin değil misiniz, içinizde gerçekler durmuyor mu, elbet duruyor, madem bana yöneldiniz o vakit anlatın, sonrasında farklı ne var?..”

Hayır, aptallık... Söylediklerimin hepsi aptallık... Bunları açmanın hiçbir anlamı yok. Ruhlarımız arasında bir anlamı olan şeyleri ne diye ruhumdan bedeninize uzatıyorum ki? Siz ruhunuzdan ayrıldınız artık madam... Bunları size duyurmak anlamsız aslında. Şimdi anlıyorum ve sizden duyduklarınızı unutmanızı istiyorum. Hepsini unutun. Bir aptallıktı ve geçti. Daha fazla anlatmayacağım. Burada sessizce bekleyeceğim, işime de gitmeyeceğim, istifa ediyorum, yanınızda kalacağım. Kapımızı çalan olmaz umarım, bizden haber almaya kim gelecek zaten? Bizi bizden başka tanıyan var mı? Belki işten birileri birkaç gün sonra beni arayacak olurlar ya da konukları hep değişen kahveden birileri evine ziyarete gelmek isterler. O vakit ne yapmalıyım? Gelenlere kapıyı açamam, hayır asla açamam. Bizi böyle görmelerini istemiyorum. Ya gelirlirse...

Söylesenize madam, kehaneti gerçekleştirmenin sırası mıydı? Hem denizin karşısında olmayacak mıydık, neden bir sokak arasını seçtiniz? Evimiz ancak bir sokak arasına bakıyor, oysa denize bakan bir evimiz olursa mutluluktan ölürüm herhalde diyordunuz. Bizim hiç öyle bir evimiz olmadı madam, ama siz öldünüz... Anlamıyorum madam, hiç anlamıyorum. Kehanetinizi bana alıştırma alıştırma söylerken aslında mutsuz öleceğinizi biliyor muydunuz? Öyleyse bununla nasıl yaşadınız?

Açamayacağın Kapılar Olacak

ZEYNEB RABİA AKTÜRE

*Aldığın yaş, kat ettiğin yola denk değil.
Dünyaya bunca acımasız gözlerin
Kendine kapalı bir tek,
Olgunlaşmadan çürüdüğünü bilmiyorsun.*
Murathan Mungan

“Bana kurtarıcı rolü biçen sendin. Bir noktada da haklıydın. Bende patolojik düzeyde bir fedakârlık pekâlâ mevcut olabilirdi. Hele ki ailemi göz önüne aldığımızda,” dedim limonatamdan bir yudum alırken. Ona baktım. Saçları yine dağıktı. Kollarını göğsünde kavuşturmuş, her zamanki gibi dikkatle beni dinliyordu. Bu hareket, Fatih bir şeye katılmadığında, sizi iyice analiz ederken ya da onun hakkında çıkarımlarda bulunduğunuzda gerçekleştirdi. Ne var ki, çıkarım doğru ya da yanlış olsun, duygularını asla belli etmezdi. Çok iyi bilirdi, anlaşılan duygular ben üzerinde hakimiyet kurmaya vesileydi.

“Ancak,” dedim keyifle ve devam ettim:

“Kendimi öyle görseydim ya da öyle olsaydım herkesin bana hizmet etmesini isterdim. Benim gücüne güç katsınlar, benden aşağıda olsunlar, üzerlerinde bir hakimiyet kurayım, onlar bile ne olduğunu anlamasın isterdim... Ama bilirsin, kimse aptal değil, tüm bunları yapacaksak eğer, yapacaksam, bir yol bulmalı

değil miydim? İnsanların benden ve benim bu -aslında olmayan- pis niyetlerimden haberdar olmaması için nasıl bir yol izleyebilirdim?”

Kollarımı ben de göğsümden kavuşturdum. Onunla sohbet etmeyi seviyordum, bir açıdan oldukça dürüsttü. Fikrini merak edip ona sordum: “Söylesene, nasıl bir yol izleyebilirdim?” Fatih oturduğu yerde doğruldu, öne doğru eğildi, konu ilgisini çekmişti, kollarını masanın üstünde birleştirdi ve hafif bir tebessümle cevap verdi: “Ben yine filmlerden gideceğim...” dedi o her zamanki kendinden emin ses tonuyla. Verdiği cevap karşısında tebessüm ettim. Kimseyi kırmamaya çalışmak hayatı ona filmlerden daha çok öğrettirdi.

“Sherlock Holmes’u bilirsin...” diye girdi konuya. Avucumu “yaniiii...” yapar gibi yukarıya doğru kaldırdım ve gözlerimi “tabii ki” anlamında devirdim. Bu, biraz da, Fatih’in oluşturmaya çalıştığı ama bu çabada olduğunun artık farkında bile olmadığı büyüü dağıtmak içindi. Kişi ne zaman Fatih gibi karşındakini etkilemeye çalışır, çok iyi anlardım. Bir süre de bilerek o etkide kalmış gibi rol yapardım. Bana bir keresinde bu oyunlardan nefret ettiğini ve hatta yorulduğunu söylemişti, ona katılırdım, ne var ki kendisi bu oyunların en kralına sahipti ve

ben de bu yüzden kendi oyunumu oynamak zorundaydım.

“O’nun bir sözü vardır... “Bir şeyi saklamanın en iyi yolu, onu herkesin görebileceği bir yere koymaktır.”

“Peki ya saklayacağımız şey tek bir şey değilse?”

“Fazlalığın bir önemi yok. İkiyse, ikisini de koyarsın olur biter.”

“Bir tanesi görünmez.” dedim hızlıca. Kontrolün onda olmadığı zamanlardaki sinirlenişine bayılıyordum.

“Açık konuşmayı seviyordun,” dedi bana.

“Daha açık konuşur musun?”

Bir süre sessiz kaldım. Ona insanların kendisinden çekindiğini düşündürten şey neydi bilmiyordum ama hemen cevap vermek ve içinde oluşan rahatsızlığı gidermek zorunda olmadığımı fazlaca farkındaydım. Limonatamdan keyifle, tadını çıkartarak üç yudum daha aldım ve sahile baktım. Muhtemelen birazdan suya düşen kitabından bahsedecek ve beni “o” banka oturtacaktı. İkinciye doğru bir vapur meselesi geçireceğinden de şüphem yoktu elbet.

“Duygular sen itiraf edene kadar görünmezdir,” dedim ona. Elimi çeneme koydum ve büyük bir sakinlikle konuşmaya başladım. Öyle ki, kendimi yıllarca akıl hastanesinde çalışmış bir psikiyatr gibi hissediyordum. “İster sıklıkla sakarlıklar yap, ister sevdiğinin karşısında utan, duygularını inkâr ettiğin an aptal durumuna düşecek kişi karşındakidir.” Hafifçe kaşlarını çattı, aynı anda dudağının kenarını biraz alayla, biraz merakla yukarı kıvrırdı: “Bunun konumuzla ilgisi ne? Yoksa ben mi bir şey kaçırdım?”

“Duygular,” dedim ona ve ekledim: “Görünmezdir. Görünmezse ortaya koysan da anlaşılmaz. Ama insanlar çoğunlukla gördüğünü ya da gördüğünü sanır.”

“Evet, ama hareketlerle belli edebilirsin.”

“Ya olmadığı hâlde hareketlerimle varmış gibi yaparsam?”

“Ya da ya varsa?”

“Anlatmak istediğim de tam olarak bu... Karşındaki bu görünmezliği tamamlar. Ya emin olur ya da olmaz. Her şey senin hareketlerine bağlıdır. Yani yönetebileceğin şey karşıdakinin aklındaki eksikliktir. Bu, aynı zamanda onun duygularına da sirayet eder ve kalbinde de bir karmaşıklık ortaya çıkarır. Bu noktada ya madden ya da manen ya da her iki açıdan da senden kopamaması kaçınılmaz olur.”

Göğsünde birleştirdiği kollarını ayırmadan pes eder gibi arkasını yaslandı:

“Şeytana pabucunu ters giydirirsin sen.”

Ben de aynısını yaptım:

“Kötü biri olsaydım, evet.”

“Her insan biraz kötüdür.”

“En uyuz olduğum cümleler...”

“Nasıl cümleler?”

“İnsanın düşünmemek için tecrübelerini sanki tüm insanlar yaşıyormuş ya da yaşamak zorundaymış gibi kurduğu kısa, genel ve büyük cümleler...”

“Ya da fazla düşünmekten ve müthiş bir mantıkla şeylerin nedenini anladığı ya da anlamaya yaklaştığında hepsinden sıkılıp belki de hayatın böyle kısa, büyük ve genel cümlelerin içinde çekilebilir olacağına inanmasından...”

“Ya da bahar havasının hormonlara etkisiyle aklının artık sadece başka şeylere çalışıyor olmasından...”

Bir kahkaha patlattı. Ben de güldüm. Bu kadar gülme sebebinin bunu şu anda yaşadığından olduğunu biliyordum.

“Gerçi size mevsim fark etmez.”

“Size fark ediyor mu?” dedi hızlıca. Cüretkâr davrandığının farkındaydı ama bundan çekinmeyerek gözlerimin içine baktı. Onu bilirdim. Sanki yıllardır tanıyor gibiydim. Geri adımı yoktu, benim gibi...

“Sanane.”

Sustu. Keyiflendim. Ardından devam ettim: “Fark etmiyor.”

Yeniden bir kakhaha patlattı. Ben de katıldım. Sonra, bu konuşmanın beklediği gibi bitmeyeceğini hatırlayıp kafamı sahile çevirdim. Bana baktığını biliyordum. Bana baktığını hep biliyordum.

“Bu kadar cüretkâr olman beni çok şaşırtıyor.”

“Cüretkâr neyimi gördün?”

“Ne bileyim... Konuşman, gülüşün...”

“Bunlar cüretkâr şeyler mi?”

“Belki alışılmadık...”

“Böyle bir amacım yok.”

“Evet, yok.”

“Olmadığını nereden biliyorsun?”

“Bazen seni anlamıyorum.”

“Ne oldu?”

“Olmadığını söyledin. Ben de “evet, yok” dedim.”

“Bunu bir gözlemine dayandırarak söyledin.” Bakışları değişti. Birden, bu bakışların altındaki anlamı göremeyip telaşlandım. Böyle olur. Ben bilmezsem telaşlanırım...

“Kişilik bozukluğun olduğunu düşündüm.”

“Gözlemine dayandırmış mıydın?”

“Evet.”

“O zaman bende bir sorun olduğunu sanmıyorum.”

“Yani artık bende bir sorun olduğunu sanıyorsun.”

“Sence yok mu?”

“Bilmiyorum. Olabilir.”

Gözlerimi üçte ikisini içtiğim limonatama, ardından soluma, garsonların siparişler için durmadan gelip geçtiği mutfığa çevirdim. Bana baktığını biliyordum. Rol kesiyordum.

“Kırpiklerin ne kadar uzun.” dedi elini çenesinin altına dayarken. Göz ucuyla ona baktım. Ona “Tecrübesiz olmam aptal olduğum anlamına gelmiyor,” demek istedim. Gülümsedim: “Rimel var.” Ben de, araya biraz

mesafe koyarak, elimi çenemin altına koydum ve cevap verdim: “Senin de boyun ne kadar uzun.” Vereceği cevabı merakla bekliyordum, böyle aptal tuzaklar kurmak bana göre değildi, tuzak kurmak bana göre değildi, ama beni bunu yapmak *zorunda* bırakıyordu.

Bir şey demedi. Göz ucuyla kalın topuklu spor ayakkabılarına baktım. Göz ucuyla baktığımı ona gösterdim. O, birinin kendi niyetini anlayıp susmasına katlanamaz. “Kendi itiraf eder”. O, üst akıl olmak zorundadır. O her zaman “daha” marjinal olandır.

“Ayakkabı var.” dedi gülerek. Önemli değil şeklinde gülümsedim. Gerçekten de önemi yoktu. “Zaten normalde de iyisin,” dedim. Kendisine takıntı üretmesini istemezdim. Duraksadı: “Sen de öylesin.”

İçimden küfreder gibi gülümsemek gelse de boş bakmakla yetindim. Güzel hazırlıklar... “Biliyorum.”

Yarım yamalak güldü, sustu. Başlamak zorundaydım.

“Canının yanmasından o kadar korkuyorsun ki, çok yorulacağını bilsen dahi, sen her zaman çözen taraf olmalısın çünkü yardım alan tarafta olup bir de ihanet ihtimalinin olması seni daha çok mahveder.” Kaşlarını biraz anlamadığını belli edercesine, ama kızgın olduğu anlamına gelmeyecek şekilde çattı. Ona baktım: diplerdeydi... Artık tüm dünyanın da o dipte olduğuna inanıyordu. Bu dibi inkâr edenleri gördükçe de kızıyordu. Kendi haklılığını savunuyordu. Yalan yapmıyordu bu konuda ama... İnaniyordu. Ama bilmiyordu. İnandığı şey herkes için geçerli değildi ve olamazdı.

“Canımın yanmasından asla korkmuyorum. Bu konulara girmeyeceğim... Ama inan bana, çok şey atlattım. Hatta oldukça cesur biri olduğumu söyleyebilirim.”

“Dediğine katılıyorum,” dedim. Samimiydim. “Cesursun. Ama zaafpların söz konusu

olduğunda dürüst; dolayısıyla cesur, asla, asla değilsin.”

“Asla”daki vurgularıyla aynı anda kaşlarını iki kere “cüretime” şaşırmışçasına yukarı kaldırdı. Konuşmanın saygısızlık boyutuna varacağını sezmişti, ne var ki, saygısızca konuşmak hiç yapmadığım bir şeydi. Saygısızlık yaptığımı düşünmüyordum. Ayrıca, en büyük saygısızlığı o bana çoktan yapmıştı. Sınırlarımı test etmişti. Ama hatırlamam gereken bir şey vardı: o beni kendisiyle silah zoruyla konuşturmamıştı ki... *“O sadece aları öyle güzel, öyle güzel açardı ki, geriye sadece onun istediğini yapmak kalırdı.”*

“Neymiş benim zaafılarım?”

“Yoğun duyular.”

“Saçmalıyorsun.”

“Sorunun mantığında ya da dünya kuru-lurken, bizler yaratılırkenki işleyişte olduğunu düşünüyorsun.”

“Sen de çok bildiğini sanıyorsun.”

“Doğru. Çok bildiğimi sanıyorum.”

“Bence bu soruların cevabını bulabilmemiz için birbirimizi daha yakından tanımamız gerek.”

“Bunun işe yarayacağını düşünmüyorum.”

“Bence yarardı.”

“İki taraf da samimi olsaydı; evet, yarardı.”

Kaşlarını çattı. Buna, garip bir şekilde sempatik bir görünüm eklemeyi de başarmıştı.

“Samimi olmadığımı mı düşünüyorsun?”

Kafamı yana eğdim ve biraz acır biraz da “yakalanmış” gibi tebessüm ettim. Bana ne zaman saldıracığını, bakışlarının ne zaman bir duvarı anımsatacağını ve tek kaşını hissettiği öfkeyle hesap sorar gibi ne zaman yukarı kaldıracağını çok, çok merak ediyordum...

“Bu kadar zor değil Fatih...” dedim ona ve ekledim: “Asıl sorun senin duyuların ve kendi bencil isteklerin için başkalarının hikayelerini yakmanda bir sakınca görmemen.”

Kaşlarını tamamen çattı, bir karara varmış

gibi hızla arkasını yaslandı, kollarını göğsünde birleştirdi ve ayaklarını birbirine çaprazlayarak alt bedenini öne doğru kaydırды. Ona bakarak limonatamın yanında gelen, konuşmamızın başında ambalajını açmadığım pipetimi açtım ve bardağımın dibindeki limonatayı ses çıkararak, aynı anda ona bakarak içtim. Saygısızlık katlanamadığı şeydi... Peh! Sanki benim çok dayandığım bir şeydi.

“Gerçekten de sorunların var.” dedi.

“Senin daha fazla.”

“Buradan kalktıktan sonra her yerde beni konuşacağına eminim.”

“Keşke o kadar değerli olsaydın.”

“O kadar değersiz olsaydım benimle tekrar buluşmak istemezdin. Bir de hazırlanmışsın...”

“Kendini çok abartıyorsun. Abartma diye...”

“Dengesizin tekisin. Ayrıca seni o kadar da beğenmemiştim.”

“Ayşegül ve Elif’i çok sevmiştim.”

“Ya bipolarsın ya borderline.”

“Hatırlıyor musun? Bana Allah’ın beni sevip sevmediğini hiç hissedip hissetmediğini sormuştun...”

“Artık seninle ilgili hiçbir şey umurumda değil.”

“Hissettim. Tam da seni orada bırakırken...”

“Birkaç ay sonra beni arayacağından şüphem yok.”

“Benim de aklında kızları liste yaptığından...”

“Kaçınıcı sırada olduğunu bilmek ister misin?”

“O gökyüzünde sadece sen yoksun. Bunu bu yaşına kadar çoktan anlamış olmalıydın.”

“Belki sondan 2, hatta 1...”

Kollarımı ben de onun gibi masada birleştirdim, öne doğru eğildim ve elimle ağzımı kapadım. Tikti, ne yapayım...

“Fatih...Sen hayırdır?”

Arkamı yaslandım, sahile baktıktan sonra yeniden ona döndüm:

“Hayırdır değil ama... *“H”ayırdır?*”

Kırkıncı Yokuşun Sonu

DİLARA BARUT

*Bitişler başlangıçları heybesinden çıkardı ve
Biz yürüdük ruhlarımızın toprağında*

Kapı rahmettir. Bir yerden çıkıp başka bir yere girebilmek pek ender bir haslettir. Zira insan çıkmayı başaramaz kimi zaman, kimi zaman da ruhuyla girmeyi beceremez. Ruh yetişemez bazen insan bedenine, insan bedenlen aştığı yerlerden ruhuyla geçemez.

Bitişler ve başlangıçlar bir emre itaat değildir fakat bir başkaldırı da olmaz çoğu zaman. Zaman değişir, insan akar, sudur yolunu bulan ama insan da dener. Nerede varım nerede hiçim anlamak için. Üzerinden her an dökülür gibi geçer. Şimdi ne olacağını konuşur kendisiyle. Belki şimdiye dek ne olduğunu konuşmak gereklidir. Şimdiye dek ben hangi beni üzerine giyindim de oturdum karşısına, ben şimdiye kadar hangi benle barıştım ve hangi ben'i anlamaya çalıştım çokça. Kurtarıcı mı oldum kurtarıcı mı aradım. Kurtarmak? Kimi, neyden, ne şekilde, neden?

Hayatın kırk veçhi, sözlerin canı, kırk kaftana sarılı kelimeler ve ikinci güneşinde

yeşeren anlar vardır. Sen hiç ikinci güneşinde içine baktın mı? Dünya durdukça durmadan devam eden işleyiş devrandadır. Dünyanın hali içler acısı değildir fakat insanın akli iç karartıcı darlıktadır.

Gökyüzünün rengi değişmiş midir yüzyıllar boyunca? Yer yarılp dünya içine göçmüş müdür? Dinozorlar mıdır asıl soyu tükenen insanlar mı? Kaç yüzyıl geçmiştir ben söz verdim vereli? Kaç yüzyıl sözümü gerçekleştirmek için beklemişimdir?

Eşit olan gökyüzüdür tüm insanlık için. Zaman değil, mekân değil, olmuş ve olacak olan değil. Savaşlara, kıyımlara ve yıkımlara rağmen dir göğün maviliği. Senin yaşamın göğün rengi kadar berraktır. Her şeye rağmen yaşayışın, izdüşümüdür göğün. Bakmalarımız farklıdır, her gözün gördüğü bambaşkadır. Aldığımız farklıdır fakat verilen değil. Dertlerimiz farklıdır fakat derman değil. Tek bir şah damarı vardır insanın, hayat bulduğu tek bir can damarı. Öteki arayışlarımız boşuna değil lakin kâfi de değil. Evin tek bir kapısı vardır. Hakikatin birçok yönü, tek bir özü vardır. İnsanın göğüs boşluğunda iki kalp yaratılmamıştır.

Bir eşiği geçmek bir başka yokuşa göğüs germeyi içinde taşır. Bir eşik bir yokuşa gebedir. Eşik nefese eşittir. Fakat yaşamak nefesten ibaret değildir. Yaşamak, bilinmezliğin girdabından çıkmak için parmak uçlarımıza basa basa ufkun ötesini, pencereden gözüken maviliği görmek için uğraşmaktır. Ve yaşamın acısı parmak uçlarımızın sızısı kadardır. Sonu olanın başlayıp başlayıp durduğu zeminde, bitecek olanlarla yol alırız bitmeyene ulaşmak için. Bitmeyen; bir dehlizden süzülüp de gelen ışığın aksidir senin gözlerine vuran. Çünkü senin gözlerin bir Gazzeli çocuğun izini taşır içinde umudu ve inancı saklayan.

“Dünyada neler oluyor ey insanlar!”

Biri dönüp baktı geri. Biri sesi işitti ve dönmeye hacet görmedi. Biri duymayı bile istemedi, ilerledi.

Devam etti bir diğeri: “Ölüm cana yakındır, senin elinde ne vardır?”

Doluydu elleri herkesin. Kiminin kanlar, kiminin lime lime etler, kiminin çılgınlık ve bağırtılar sallandı ellerinden.

Kiminin elleri kara kaplıydı, kiminin ellerinde kara kaplı defter vardı.

“Ey insanlar! Olup bitenleri işitiyor musunuz? Dünyada neler oluyor?”

Dünyada neler mi oluyor? Dur bir dakika tabağım bitmedi, pilavın üzerine et koymadan yemem ki!

“Dünyanın üzerinden nice insan geçti.”

Bu sene tatile nereye gidelim ki?

Haberlerde gördüm bir çocuk bayramda ekmek görmüş diye sevindi.

Oğlum şunları kedilere ver de taze olanı yiyelim, dedi.

“Haniye üç oğlunun ve üç torununun şehit olduğunu öğrendi.

Dağ gibi karşılık vermedi.

Dağ bu haberi duysa arzın üzerine düşerdi.”

Eşikteki Bekleyiş

EDANUR KAYA

*“Şol kapıdan taptık sözü bizi deli eyleyiser
Benim dilim bülbülleyn evvel Hakkı söyleyiser”*

Eski Türkçede ötmek, “öteye geçmek” demekmiş. Sanıyorum ki bu yüzden kuşların konuştuğunu değil de öttüğünü ifade ediyoruz. Görülen alemin ötesine geçmek, ötmekle mümkün olduğu için. Dilimizin böyle bir inceliğe sahip olması, yazmanın da bir ötme biçimi olduğunu düşündürüyor bizlere ve yazdıkça maveraya açılan bir geçidin peşine düştüğümüzü fark ediyoruz. Gönülden geleni aksettirmek, gizemli bir arayışa sürüklüyor hepimizi. Kapattığımız, içimize doğru açılın diye eşikte sabredip bekliyoruz öylece. Kapının gözünden bakıp kim olduğumuzu gören biri ise muhakkak var. O, öyle bir nazar etmeli ki biz de nerede bulunduğumuzu, neden durup beklemekte olduğumuzu hatırlayalım. Bu da yetmez

üstelik. Kapının kolunu tutmalı yani uçurumun ucunda düşmek üzere olanı yakalamalı. Kilitlenen bahtımızın anahtarını teslim etmeli, biz teslim olmuşsak eğer. Tüm bunların gerçekleşebilmesi için davetine icabet ettiğimiz haberini işitmeli öyleyse. Zil, dil olup ses vermeli bir an önce.

Hâlbuki kendiliğinden düğümlenmez sessizlik. Bizzat sen mühürlersin akıbetini. Uyanmak için alarmını geçmişe kurduğunda unutkanlık itiraz eder, bozuk hatıralarda kayboluşuna. Bu yüzden farz et ki kanalizasyon borularından sızıyor vesvese. Zift dökmeye çalıştığın kalbinde yol çalışması sürüyor hâlâ. Açtığın çukurlardan soluduğun havaya yayılıyor, günahlarının ağır kokusu. Sen de tövbeyle deşip gidermeye çalıştıkça bir kabulü umuyorsun. Koyduğun barikatlar sayesinde anlıyorsun, onarayım derken daha çok hasar verenin sen olduğunu. Yoğunlaşmış kabaran çaresizliğiyle duygu trafiğini

sıkıştırıyorsun ve hemen arkasından büyütüğün gerginliğin, tetikliyor yalnızlığını. Kendi inşaatının emekçisiyken küçümsenmek düşüyor payına. Hayat mutlu bir tablo olarak resmediliyormuş da çizmeyi unuttukları figürmüşsün palavrasıyla aklını çelmeye başlıyorsun, hiç vakit kaybetmeden.

Belli bir müddet sonra işler daha da sarpa sardığındaysa tek başına mücadeleye devam edemeyeceğini anlıyorsun aslında. Kayboluştan hatırlanışa taşınmayı murat ediyorsun. Yazgın, kara listelerden silinsin de soylu bir kitaba konu edilsin istiyorsun. Düşüğünü sanarken göğe yükselmek için kanatlandığını fark edebil diye hiç ummadığın bir refaha kavuşmayı diliyorsun. Ektiğin tohumun güneşle buluştuğu günü çağırmak için kıvranıyorsun ve sonra kabz hâlini soyunup şu soruyu soruyorsun: Yeniden dünyaya nasıl getirir ki kimsesiz sanarken bir insan kendini?

İşte kapılar, bu noktada devreye girer ve öğretir sana gerçeği. Kendinden geçmek için kendi viranene girmeye talip olman gerekir. Kabul edilmeden önce fakirliğini kabul etmeyi bilmiş ve alçakta beklemenin yükselmek olduğunu idrak etmişsen, buz dağının görünmeyen kısmına şahit olacaksın demektir. Artık mümkün olduğunda aradığın sözün manasını bulmak, gönül ülkenin diliyle muhabbet edebildiğine rastlamanın mutluluğuyla ötmeye başlarsın. Koşulsuz sevgi ve hatalarını hoş gören bir anlayışla karşılanırsın da ondan seni uzaklaştıran ne varsa sınır dışı edersin. Her kapının ötesine vardığında daha çok tanışırsın, sana senden daha merhametli yaklaşırsın.

Öttüm, ben de belki geçerim diye

*Seslenişim elimden tutup da
geçirene özlemim olsun.*

Baba Haydar Efendi Beni Nereden Tanıyor?

GÖZDE ÇİMEN

Hayat bana hak etmediğim şekilde özel rutinler sundu, inkar edemem. Her yıl, yılın ilk günü İstanbul'un soğuk ve çoğu insanın bir önceki akşamdan kaldığı için son derece sessiz olan Bebek'te sabah yürüyüşlerini, yılda bir kez gittiğim gece müzelerini, kıştan çıkıp yaza girmeye hazırlandığımda uzun süren bahar temizliklerini inkar edemem. İşte her Ramazan ayı mutlaka bir kere gitmeyi ihmal etmediğim *Muradı Münzevi Hazretleri*'ni ziyaret, hayatın bana sunduğu özel rutinlerden biri. Ancak bu yıl bu rutinde aksama olmuş, ziyaret 1 Şevval 1445 Ramazan Bayramı'na denk gelmişti. İstanbul'un bayram kalabalığına aldırış etmeden heyecanla yılda bir kez görüştüğüm bir dostumla buluşmaya gider gibi Eyüp Nişanca'nın yolunu tuttum. İstanbul'un üç büyük alimlerinden biri olan bu özel insanın türbesine gidiş zahmet isteyen bir iş. Nişanca'nın tepe noktasında bulunan bu mekan sabır isteyen yokuşlara sahiptir. Her yokuşu çıktığımda hazret bu yokuşları engelli hali dönemin İstanbul'unda nasıl indi çıktı diye de hep düşünmüşümdür. Bazen Nişanca'nın çıkmaz sokaklarına sapsam da, ayaklarım tepeyi çıkarken yorgunluktan konuşur hale gelse de İstanbul'un bir başka mahallerine ve yüzüne şahit olmaktan duyduğum memnuniyetle yokuşları çıktım. Sırf orada etmek için kalbimde sakladığım dualarımla yol alırken bir an kaybolduğumu fark ettim

çıkmazdan, sokaktan bir yokuşu indim, bir başka yokuşa başlamadan önce esnafın beni *Baba Haydar Efendi Camii ve türbesi* üzerinden yönlendirmesi ile tekrar yola koyuldum. Adını ilk defa duyduğum bu küçük cami ve türbe önüne geldiğimde bir an önce hedefime ulaşmak telaşından kalbimden geçen *içeri gir* sesini bastırmak istedim. Aklım bu sesi bastırmakta yeterli kalmadı bir de üstüne kalp sesini destekler hale geldi.

-Öğleni kılmak için çok geç kalma, önce burada öğleni kılarırsın sonra Muradı Münzevide rahat rahat oturursun vakit geçirirsin.

Bir yandan bunları düşünürken bir yandan da kimdir bu *Baba Efendi* diye caminin girişinde yazan kendisi ile bilgileri okuyordum, meğer Allah'ın özel kullarından biriyle hayat karşılaşmam yaşanıyormuş haberim yokmuş. Kanuni ile yaşadığı ibret verici kıssaları, yaşamını temiz bir kalp ile Allah'a bağlayışı ve veda ettiği dünyaya giderken dahi verdiği ibretlik derslerle artık ayaklarım çoktan bu caminin içindeydi. Camileri oldum olası hep sevmişimdir, bu sevgi salt ibadet sevgisi olarak algılanmasın lütfen. Fatih Camii'nin üst katında İngilizce çalışmayı, yazın en deli sıcaklarında bile püfür püfür esen Kaptan Paşa Camii'nde Cumhuriyet Tarihi okuması yapmasını, bir

arkadaşımla buluşacaksam bulunduğum yerin cami avlusunu seçmeyi hep sevmişimdir. Kimi bende iz bırakarak -şahsiyetimde izler bırakarak- karaktere dönüştü, kimi soğuk ve donuk betonlarıyla üzerimden akıp gitti. İşte *Baba Haydar Efendi Camii* o gün benim hayatımda yeni bir kimliğin ve karakterin açılmasında kilit mekanlardan biri olacaktı. Ve hayatın sevdiğim rutinlerine eklenecek bir rutin daha.

Orada olmanın verdiği haz, sakinlik, huzur ibnül vaktimin en yükseğe çıktığı o anları unutamıyorum. Ama her şeyden önce içime güven dolduran bu mekan aklımlı ve kalbimi umutla doldurmuştu. Ben şu an burada olmakla büyük bir umut yaşıyordum. Kalkarken kendime tek söylediğim cümle, *“Buraya tekrar gel!”*.

İşte bu umutlarla çıktığım yokuşun zirvesinde nihayet *Muradı Münzevi* türbesini görmüştüm. Büyük bir heyecan, büyük bir şükür duygusu ve Ramazan bayramı dolayısıyla kapalı olan kapılar. Kapalı olduğuna inanmak istemediğim o anda yanıma yaklaşan mahallenin dışarıdan dua edebilirsin demesiyle hafif burkulan kalbim, tekrar hayrı aradığım bu olayda artık hızlanarak yine *Baba Haydar Efendi*'ye koşuyordum. *“Tekrar gelmek istiyorum derken bu kadar erken mi yani?”*

Evden *Muradı Münzevi* diye çıktığım bugünü *Baba Haydar Efendi ile tanışma* günü olduğunu kabul etmem ile bana az önce gir diye bakan kapısız eşikten tekrar geçtim. Tekrar selam verdim, kendimi tekrar tanıttım ve bu sefer yanında bir süre ağaçların arasında oturması tercih ettim.

-Bu tanışma artık ikimiz arasında bir sır. Sen beni çağırdın ben de habersiz aldığım bu daveti şuursuzca kabul etmiş oldum. Buradan aldığım güç için teşekkür ederim, yanınıza inşallah yanınıza tekrar

uğramak baht olur.

Tekrar görüşmek umudu ile eşikten geçtim, Ramazan sonrası her yerin tıklım tıklım kalabalık olduğu Eyüp sokaklarında yemek yiyebilmek için yer aradım. Kalabalıklara baktım, kalbim oturma dedi. Paket yapıp sessiz تنها bir yer aramaya koyuldum. Bir caminin avlusuna girdim deliler vardı olmaz canları çeker dedim çıktım, park buldum önü kamyonlarla kapatılmıştı, yolun kenarında bank buldum kavga eden çiftler vardı, en son mahallenin kaldırımına oturayım dedim bu sefer kediler vardı yemeğimi onlarla bölüşmek istemedim. Açlığım iyiden iyiye bastırmış bir yandan hızlı hızlı yürüyor bir yandan da yemeğimi yiyecek kimsenin olmadığı köşe arıyordum. Bu yürümenin sonu beni yemek yiyebileceğim yer olarak tekrar *Baba Haydar Efendi*'ye çıkardı. Şaşkınlığım ve gülümsemle eşikten geçtim, tekrar selam, tekrar yanına oturmaca.... Yemeği yediğim süre zarfında türbeye gelen olmadı aslında bitene kadar kimsenin gelmeyeceğine zaten emindim. Son ayrılanımı yudumladığımda içeriye bir aile girmişti. Buna da şaşırmadım...

-Ben inşallah tekrar gelmek nasip olur derken, bu kadar erken kast etmemişim. Yani bir süre sonra demek istemiştım. Gitmek için sizden müsaade rica ediyorum, söz tekrar geleceğim ama şimdi gitmem gerekiyor. Hem artık tanışmış olduk, bugün buraya gidip gelmekten yoruldu. Tekrar geleceğime dair söz veriyorum.

Toprağın altındaki faniyi gitmek için ikna ettikten sonra o gün tekrar yolum *Baba Haydar Efendi*'ye düşmedi. O gün kendi kendime hep sordum.

Baba Haydar Efendi beni nereden tanıyor?

Genişlemek İstiyor Ruhum

VİLDAN TEZEL

Eşiğindeyim bir kapının. Hayalin, duanın ve sancının barındığı. İlerisi yok, dönüşü yok. Kendime dönmenin ve kendimi kaybetmenin farksız olduğu koca bir yaşamın eşiğindeyim. Kendini kaybetmeden kendine dönmenin bir eksikliği var hakiki bir tatminin. Geçmenin ne demek olduğunu bilmiyorum. Yalnız teslim olmayı öğreniyorum. Açılan her kapının davetkar bir üslupla beni nereye sürüklediğini kestiremiyorum. Savrulmanın ve yabancılaşmanın uzak olmadığını seziyorum. Bir adım ötesi boşluk. Bir adım ötesi hiçlik. Hangi günahın çekiştirmesiyle bir eşikte kalakalıyorum? Eşikte durunca aklını kaçırmış insan. Savrulmamak için kaskatı taşlaşmış. Savruk muyum, çıldırmış mı, kayıp mı? Sözlerimin efsununa aldanıyorum. Göremediğim ama hissettiğim her şeyin içimde kanlı bir çatışmayı beslemesine alan açıyorum. Kaldığım her eşikte aldanmanın sancısını çekiyorum. Diyorum bu kapı benim kapım değil, beni eve götürmeyecek. Açılan hangi kapı beni evde hissettirecek? Göğün yarılan göğsü bana açacak mı bağırını? Sanrıların, korkuların ve yanlışların erittiği bu eskimiş benlik hangi karanlıkla edinecek sağlığını?

Genişlemek istiyor ruhum, duyuyor musun? Boşluğun ve acının suretinde gelen bu çağrı doğuruyor endişeyi. Hangi endişe, kendimin acı sonu olmaktan öteleyecek beni? Sezginin yerini aldığı anda düşünce

ve düşlemimin yerini aldığı anda düşünme zihnimin hangi kurgusu kurtaracak beni? Kontrol etme hırsında eriyince benlik; hissin, bilişin ve sevmenin sunduklarından korkarak başka neyi öğrenmiş olacağım yaşamaktan? Yaşamak dedimse izlemek neticede. Köşeden, bazen tekinsiz bir yerden. Ama alışılmış olduğu için terk edilemeyen. Karışmadan yaşamın dokularına ve bütünleşmeden, sessiz de kalmadan üstelik. Yalnız haykırarak ve inleyerek yavanlıktan, izlemek. Gülmenin ve derdin içinde hakikati barındıran o karışık ışık, kırıp kırıp kalbime yerleşmeden geçip gitmek. Ama sevmeden. Olduğum yeri ve olacağım yeri olduğum anda sevmeden, izlemek. Çünkü her an, bir-biri. Çünkü olacağım olduğumdan farksız. Ve ben varlığımın sönük bir iddiasında bile değilken kırgınım hayata, haddim olmayarak tasasız.

Açılıyorsa bir kapı, yerleşiyorsa bir acı duy dönüşmenin ayak seslerini! Korkuyla kaçıp gittiğim her adım söndürüyor içimdeki yaşamı. Tutacağım ellerimden ve atacağım adımımı. Öğreneceğim geçmeyi ve düşmeyi, düşlemeyi ve keşfi. Aklımı kaçırdığım yerde yeni bir bilinç edinecek beni. Çıldıracağım her noktada yeni bir biliş karşılayacak beni. Savrulduğum her fırtınada, merkezim çekecek beni kendine. Ve kaybolduğumu sezdiğim her anda doğuracak beni kendim. Yeniden, acı ve sevgiyle, geçirilerek bir kapıdan.

KUŞ GÜNCELERİ

Kuşlar Kapıdan Buyur Edilmez

HANNE NUR ÖZDEN

Kafesin duvarları olmaz, pencereside. Telleri vardır, yokmuşcasına etrafını saran ince uzun telleri. Manzara içeridedir çünkü dışarıdan bakarsın kafesin içine. Seyredersin içinde olanı ve bu manzarayı saklamak istersin. Kapıları vardır bu yüzden kafeslerin. Kuşun kafesi, kafes kapısı...

İçinde ve dışındaki hava, gökteki güneş ve ay, saatin tıkırtısı ve oklarda gösterilen sayı, ince tellerle ayrılan bu iki yer içinde aynıdır. Çocuk dışarıdan kafese yaklaşırken bu aynılığı sezdi. Tellerin varlığı saçma geldi kendisine, önce kilidini sonra kapısını açtı kafesin. Açılınca kafesin kapısı kuşlar buyur edilmeyi beklemez, kalplerinde bir zil çalar ve kanat çırpırlar. Yarışırçasına hücum ettiler kapıya ve oradan dışarıya. Kenarda durup izledi onları çocuk, kalplerinde çalan ziller onun da içini titretmişti. Uçuş uzaklaşan kuşlardan başını kafese çevirdiğinde ise içeride küçük bir kuş gördü. Gözleri çocuğun bakışlarıyla kesişti sonra kapıya doğru sakince yürüdü, başıyla selam verdi ve yoluna devam etti yayan olarak. Coşkulu ziller bu kuştaki yoktu ama kalbinden duyulan melodi çok güzeldi.

Ve sürgünle başladı hayat...